Nr 4 - 2016

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

40år 1976 - 2016

Spoven

årgång 40

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.
Vi anordnar trevliga innemöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.
Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.
Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.
Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!
Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.
Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.
Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har över 600 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan! Medlemsavgiften är 125 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb
(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 0708 - 42 19 28

janank@hotmail.se

www.spoven.com

Organisationsnummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 nummer per år)

Ansvarig utgivare	Jan Linder
Redaktion	Patrick Tollgren Lazarov Emil Andersson Fristedt Lars Göte Nilsson
Bildredaktör	Sven Birkedal
Tryck	GL-Tryck
2016 - Årgång 40	ISSN 1103-0917

Innehåll

Ordförande sjunger ut 4

Aktuellt i fågelmarkerna 5

Fångad i flykten 9

Fältpiplärka i Kristianstad kommun 14

Inventering av NÖ Skånes skärgård 16

22 *Kallelse till Årsmötet 2017*

24 *Nytt fynd i Kristianstad kommun*

26 *Resereferat från fågelcirkeln*

29 *Boktips*

30 *Upprop Fågelkalendern*

Vinterfåglar inpå knuten 31

Årsrapport från Livat i holken 34

Närkontakt med göktytan 36

40 år i backspegeln i bilder 38

Program 40

Omslag fram: Kungsfågelsångare foto: Jan Linder
Omslag bak: Kungsfågelsångare foto: Hans Cronert
Omslag insida (Grågås) och Innehåll foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ordförande sjunger ut!

foto: Hans Cronert

Brott lönar sig. Detta påstående torde gälla generellt just nu men särskilt när det gäller artskydds- och jaktbrott. Hanteringen av fallet med limstickorna (se Spoven 3/2016) bekräftar detta påstående.

Fågelklubben har tidigare anmält andra händelser. Visserligen har detta inte lett till rättegång och fällande dom men polisen har svarat direkt vid anmälan och dessutom tämligen omgående gjort besök på ”brottsplatsen” och genomfört en kompetent utredning.

Tyvärr har denna kompetens under den pågående omorganisationen placerats ända uppe i Umeå. Dessutom tycks den lokala polisen i dagsläget inte veta var man ska vända sig inom organisationen när brott av detta slaget anmäls. Åtminstone var detta vår erfarenhet i somras när limfällan hittades. Nu finns det fortfarande poliser i södra Sverige som kan frågan men idag inte jobbar med detta. Så berodde t ex lagföring och domen under 2012 mot de som dömdes för fångst med limstickor i Sydvästskåne på att engagerade poliser genomförde aktiv spaning. Förövarna togs med fingrarna i limburken om uttrycket tillåts.

Ska vi nu ge upp när vi uppmärksammar något misstänkt brott och du har könummer 132 när du ringer 114 14? Nej naturligtvis inte, lika lite som när du ska anmäla andra brott. Vi måste envist fortsätta att anmäla och dessutom driva opinion mot såväl artskyddsbrottet som sådant och rättssystemets eventuella oförmåga att hantera dessa. Nu har vi lärt oss en del av såväl formaliakaraktär som praktisk hantering av sådana ärenden. Tveka alltså inte att anmäla och/eller kontakta fågelklubbens funktionärer om du uppmärksammar något som kan vara artskydds- eller jaktbrott.

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 1 september - 15 november

av Jan Linder och Ulrika Tollgren

De flesta fynden är hämtade från ”rapportsystemet för fåglar” på Artportalen http://www.artportalen.se Det finns fler observationer att finna på http://www.spoven.com under menyn Aktuella Obsar. Du kan själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla obsar är inrapporterade inom föreningens område. Ha i åtanke att alla observationerna ännu inte är granskade av någon raritetskommitté (RK eller RRK).

Signaler om att något ovanligt var på gång denna höst kom ganska tidigt i form av både ovanligt många och ovanligt tidiga tajgasångare. Den första noterades sent i augusti och redan tom 15 september fanns flera noteringar från 12 landskap från norr till söder. Stadiga ostvindar vecka efter vecka från Ryssland fortsatte sedan att mata in en rad ovanliga arter och raser längs hela Sveriges kust, varav en del arter i aldrig tidigare skådat antal. Öland fick definitivt sin beskärda del och mer därtill, inte minst under de klassiska oktobervecko-rna 41 och 42, där Grönhögen blev en ”hotspot” och bl.a. bjöd på hökuggla, tajgablåstjärt, azurmes och sibirisk järnsparv.

Inte minst den sistnämnda, sibirisk järnsparv, blev något av en symbol för denna höst. Sveriges tidigare totalt 11 fynd drygades nu ut med minst 70 till, var det landar återstår att se. Bland dryga 20-talet andra rara arter som noterades runt om i riket kan nämnas sibirisk piplärka (3), hedpiplärka (1), tajgablåstjärt

foto: Jan Linder

Dvärgsparv

(11), vitgumpad buskskvätta (8), isabellastenskvätta (4), ökenstenskvätta (7), ökensångare (4), bergstajgasångare (7), videsångare (4), brunsångare (14), tallsparv (2) och dvärgsävsparv, en ny art för Sverige.

Spillde då något av allt detta över på fågelklubbens hemområde? Nja, knappast i den omfattning vi alla hade hoppats på. Men helt lottlösta blev vi inte. En tajgasångare sågs helt kort i Friseboda, medan en kungsfågelsångare, 4:e fyndet i Kristianstads kommun, kunde beskådas en eftermiddag i Äspet. Äspet blev även platsen för en ny art för kommunen, en dvärgsparv (se annan artikel om detta fynd).

Men. Det är inte för sent än för ytterligare någon trevlig överraskning. Blir du den som hittar en kvardröjande raritet i någon tångbank utefter kusten, vid en fågelmatning, i ett soligt bryn? Eller varför inte hålla koll på en gödselstack när kylan slår till?

Utöver dessa onödigt sällsynta gäster i vårt område gavs som vanligt möjlighet att beskåda en och annan lite vanligare besökare. Eftersom regn uteblev helt under nästan hela september, blev det många möjligheter att vara ute på fågelspaning. Ägretthägern ökar och numera är den årlig hos oss, både september och oktober gav spridda obsar på flera platser. En brunglada skymtade som hastigast vid Åsums ängar och en tuvsnäppa upptäcktes vid Fårabäck för att någon timme senare göra ett kortstopp i Äspet. Smalnäbbad simsnäppa och fjällabb passerade Juleboda en dag och rödstrupig piplärka obsades på ett antal platser.

Artportalen:
http://www.artportalen.se

Krix+:
http://krix.spoven.com

foto: Jan Linder

Kungsfågelsångare

foto: Rickard Nilsson

Hökugglan i Åhus

I oktober kunde en skärsnäppa ses av och till i Äspet, bredstjärtad labb passerade Juleboda och såväl ringtrast som bändelkorsnäbb och lappsparv behagade visa upp sig. En berguv dök upp mitt i Kristianstad och återfanns några dagar senare på Ekenabben. En större piplärka flög över Pulken och i månadsskiftet till november kunde en vattenpiplärka beskådas i Äspet. En art som var i princip årlig övervintrare tidigare, men som nu blivit riktigt ovanlig hos oss. November i övrig bjöd på tretåig mås i Äspet och två berglärkor rastade tillfälligt vid Miklagård. Sist, men inte minst, måste ju nämnas den hökuggla som hållit till vid Åhus golfbana sedan den 25 september och som fortfarande var kvar då detta skrivs (21/11).

foto: Jan Linder

Azurmes

Gåsräkningen sep 2016 - mar 2017

Art	17 sep	15 okt	12 nov	17 dec	14 jan	11 feb	11 mar
Sädgås	-	-	2 546	-	-	-	-
Skogsssädgås - ras fabalis		4	9 137				
Tundrasädgås - ras rossicus		3	1 575				
Spetsbergsgås	-	-	10	-	-	-	-
Bläsgås	-	105	941	-	-	-	-
Fjällgås	-	-	-	-	-	-	-
Grågås	10 149	6 473	4 857	-	-	-	-
Grå x kanadagås	3	-	5	-	-	-	-
Kanadagås	12	14	1 288	-	-	-	-
Vitkindad gås	2 688	5 030	7 924	-	-	-	-
Prutgås	4	-	3	-	-	-	-
Rödhalsad gås	-	-	-	-	-	-	-
Stripgås	-	-	-	-	-	-	-
Totalsumma	**12 856**	**11 629**	**28 286**	**-**	**-**	**-**	**-**

Art	Plats	Individ
Brun glada	Åsums ängar 26/9	1
Tuvsnäppa	Äspet 10/9	1
Skärsnäppa	Äspet 1-3/10,23/10,31/10	1-2
	Hamrarna 11/10	2
Dvärgbeckasin	Terraholmen 5/9	1
	Tosteberga 6/9,30/9,16/10	1-2
	Vannebergaholmen 16/10	2
	Äspet 5/11	1
	Östra Hammaren 12/11	1
Smalnäbbad simsnäppa	Juleboda 17/9	1
Bredstjärtad labb	Juleboda 15/10,5/11	1
Fjällabb	Juleboda 17/9	2
Kaspisk trut	Juleboda 17/9,21/9,16/10	1-2
	Stockaboden 29/10	1
Tretåig mås	Gärds Köpinge 7/10	3
	Äspet 5/11	1
Beguv	Kristianstad kyrkogård 13/10	1
	Ekenabben 18/10	1
Hökuggla	Åhus golfbana/Sånnarna 25/9 och framåt	1
Jorduggla	Äspet 12/10,23/10,31/10	1
	Fredriksdalsviken 20/10	1
	Vramsåns mynning 14/10	1
Berglärka	Miklagård 8/11	2
Större piplärka	Egeside 19/10	1
Rödstrupig piplärka	Tosteberga 6/9	1
	Näsby fält 7/9	1
	Håslövs ängar 14/9,25-26/9	1-2
	Isternäset 15/9	1
	Svaneholm 17/9	1
	Håstad 18/9	1
	Äspet 3/10	1
Vattenpiplärka	Äspet 31/10-1/11	1
Blåhake	Äspet 2/10	1
Ringtrast	Hamrarna 11/10	1
Kungsfågelsångare	Äspet 23/10	1
Tajgasångare	Friseboda 9-10/10	1
Bändelkorsnäbb	Barnakälla 27/10	1
Lappsparv	Härlöv 17/10	1
	Fårabäck 24/10	1
Dvärgsparv	Äspet 13/11	1

Jan Linder & Ulrika Tollgren

Fångad i flykten

Text: Ulrika Tollgren

Lars Jarnemo, har i decennier kämpat för havsörnarnas återkomst i vårt ekosystem genom att sköta vintermatningen i Tosteberga. I ur och skur, eller snarare i is och slask har han med hjälp av familjen burit ut slaktrester vilket bidragit till en del av räddningsinsatsen av den svenska havsörnsstammen. Som bonus har vi örnälskare kunnat avnjuta bjässarnas skådespel på första parkett och örndagen är numera för många en lika säker och uppskattad tradition som julafton!

- Ditt intresse för naturen, hur väcktes det?

- Sedan barnsben naturintresserad. Hemma fanns många böcker om djur och natur. Pappa hade bland annat tio böcker av Bengt Berg varav en hette ”De sista örnarna”. Den boken läste och bläddrade jag i många gånger. Jag är uppvuxen i södra Dalarna och att få skåda örnar med egna ögon fanns inte ens på kartan då. En annan av böckerna som gjorde stort intryck var Bruno Liljefors ”De vildas rike”. Den passade perfekt till mina konstnärsdrömmar. Faktaböcker och Sven Rosendahls jaktberättelser väckte också mitt jaktintresse. Det är nu många år sedan jag avbröt jakten med bössa och ökade jakten med kamera. Fortfarande är jag medlem i Jägarförbundet.

- Hur kom det sig att du började engagera dig för örnarna och deras framtid?

- 1970 flyttade vi till Fjälkinge och ganska snart började jag arbeta på skogsvårdsstyrelsens naturvårdsavdelning. Min uppgift var att planlägga landskapsvårdande röjningar och fornminnesarbeten. Vi hade ett bra samarbete med Länsstyrelse och Arbetsförmedling. Här gällde det att hitta intressanta objekt samt att kontakta markägare för att komma överens om åtgärder. Naturskyddsföreningen hade startat ”Projekt havsörn” och över stora delar av landet börjat med utfodringsplatser. Vem blir inte imponerad av örnar? Jag funderade på om inte Lyckeboda vore en lämplig plats för ett privat litet projekt. En dag när jag var med markägaren på platsen, ställde jag frågan om han kunde låta mig starta en utfodringsplats. Jag fick mitt tillstånd!

1976 startades familjeprojektet. En koja byggdes och den först ringmärkta örnen läste jag 20/2 1978. Den hade märkts som bounge i Småland 9/6 1977 av Björn Helander. Häckningen var då den sydligaste i landet – och nu - vilken utveckling!! Sedan dess har vi avläst åtskilliga ringar och lämnat uppgifterna vidare till forskningen. Det gör slitet meningsfullt. Under årens lopp har många, fotografer mest, hört av sig om att få sitta i kojan. De har alltid fått nej. Det finns många hyrgömslen på marknaden. Vi vill inte blanda oss i den verksamheten. Eventuella bilder ser vi som fåglarnas tack för maten. Mängden mat beror på vintervädret. Det har varierat mellan 1000 och 2000 kg. Numera saknar vi lagom snö för dra örnmaten på pulka

foto: Ulrika Tollgren

Lars Jarnemo.

utan vi tvingas bära. En som gärna bär är fågelklubbens ordförande Nisse Waldemarsson. Tack Nisse! Maten, svinlungor och svinstrupar hämtar jag på SCAN, Här gör företaget och ”gubbarna” som packar matlådorna en fin insats för örnarna.

- Intresset från allmänheten, hur har det förändrats genom åren?

- Störningar förekommer. Det finns de som har glömt sin termos utanför kojan! På skyltar vädjar vi till folk att inte ta sig in i området. På så vis hoppas jag spara fula ord och elakheter. Det är bra att ha Tosteberga Bodar att hänvisa till.

- Du är också medlem i Naturfotograferna. Var och vad fotograferar du helst?

- Långt innan jag flyttade till Skåne läste jag allt om kronhjorten. Speciellt Bengt Bergs: ”Försök med hjortar”. Kronviltet som är Skånes landskapsdjur, är och förblir mitt favoritdjur. I ”Svensk Jakt ”fann jag ibland artiklar med skånsk profil av en Arne Schmitz. Vi blev senare goda vänner och jag ser Arne som en mentor för mig. Arnes sätt att göra bilder föll mig i smaken. Arne har betytt mycket för skånsk natur. Vår son Anders ersatte Arne som Naturskyddsföreningens representant i viltvårdsnämnden och på Arnes förslag blev jag 1973 invald i Naturfotograferna.

- Du har också via arbetet på Skogsvårdsstyrelsen aktivt medverkat till skyddande av känsliga biotoper. Är det något projekt som du vill lyfta fram lite extra?

- De statliga pengar vi hade tycker jag vi lade på vettiga objekt. Det gick inte att knyta upp markägare till skötseln av landskapsvårdade objekt. Objekt som var trevliga att jobba med var Gyetorpskärret och Kjugekull. Det har gått många år sedan jag var aktiv och kan därför inte säga något om läget i dag.

Ett uppdrag som blev mycket stimulerande var att under ett år tillsammans med Sven-Erik Magnusson och Hasse Cronert jobba med grunderna till Kristianstads Vattenrike. Sex områden valdes ut som startobjekt. Pulken var för mig det mest intressanta. Varje år står jag där och fryser några morgnar innan solen går upp.

- Hur skulle du vilja att natur och miljövården ser ut i framtiden?

- Jag tror att det är bra för arbetslösa, utslagna eller psykiskt sjuka att vara ute och jobba istället för stanna inne mellan fyra väggar. Det behövs en huvudman och en organisation som får resurser varje år och som inte helt är beroende av konjunkturerna.

- Vilken är din starkaste naturupplevelse?

- Berguven! Jag satt i ett jakttorn på en stenmur och skulle inventera kronvilt. Det mörknade fort. Då såg jag något stort som flaxade 5-6 meter över marken, följde stenmuren och landade 50-60 meter bort. Direkt när den stora fågeln landade på stenarna stirrade den intensivt på mig. Under vårt korta möte rörde uven huvudet fram och tillbaka. Jag gjorde 15 exponeringar innan den flög. Endast en var användbar. När min puls åter blev normal insåg jag vilken tur jag haft. Det skulle visa sig att uvmötet gav mig ytterligare upplevelser. Prins Eugens Waldemarsudde öppnade våren 2013 en stor utställning med Bruno Liljefors konst. Naturfotograferna inbjöds, både att visa fotografier och att medverka i den påkostade utställningskatalogen med text och bilder. Min skånska berguv har ett eget uppslag i boken. Ytterligare en av mina bilder fanns på utställningen. Synd att jag inte kunde komma på vernissagen, Stockholm ligger ju lite ocentralt. Ännu en koppling till berguv finns då jag ingick i den grupp som startade Berguv Skåne.

- Vad har du för kikare när du skådar?

- En Zeiss 10x40. Tubkikare av Nikons fabrikat. Det får jag, som icke skådare, vara nöjd med.

- Vilken lokal skulle du vilja rekommendera till Spovens läsare så här under vinterhalvåret?

- Året runt på Kjugekull!

Ulrika Tollgren

Lars rekommenderar: Kjugekull

Kjugekull ligger vid Ivösjöns strand cirka 15 kilometer nordost om Kristianstad och är en pärla och ett välbesökt utflyktsmål, även för grupper som annars inte vistas så mycket ute i naturen.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Det är ett surrealistiskt landskap med klappersten och gamla knotiga träd. Det är ett perfekt utflyktsmål för familjer med barn. Delar av området är dock inte enkelt framkomlig med barnvagn.

De tre stigarna ledergenom ett spännande landskap av betesängar, bokskog, tallskog, klippformationer och sjöstrand. På våren översällas marken av gullviva, mandelblom och backsippa och bokskogen härskar sipporna. Längre fram tar ljungen över och nere vid sjökanten finns snår av al och hassel.

För miljoner år sedan när större delen av Skåne låg under havsytan stack Kjugekulls urbergsknallar upp som öar. Området bär spår efter istiden i form av klappersten och flyttblock och här finns också ett 50-tal jättegrytor. På toppen av berget finns en fornlämning men ifall det var en borg eller en gravhög vet man nog inte riktigt.

Det varierande landskapet med buskar och snår gör att de flesta sångarstämmorna hörs på våren. Här häckar törnskata och mindre hackspett och även övriga spettar noteras ofta. I anslutning till tallskogen ljuder då också trädlärkans sång och ibland stöter man på en något diskretare nötkråka eller jagande lärkfalk. Fiskgjuse eller havsörn ses ofta över Ivösjön och framåt hösten rastar här ibland stora mängder gäss och änder. Under sträcktider rastar ofta olika tättingar i buskarna och med dessa även varfågel. Trastar och sidensvansar uppskattar inte minst äppelodlingen som gränsar till Kjugekull. Allt kan nog hittas i detta område som nog inte bevakas alltför väl av skådare!

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Klättrarna klättrar ofta utan lina men har portabla madrasser om de skulle ramla. Alla stora stenar ovan jord men även grillplatser, toaletter och stor parkering gör Kjugekull populärt för klättrare.

En grupp som verkligen uppskattar områdets klippor och branter är boulderingutövarna som har utsett området till Sveriges bästa lokal med 1500 kartlagda och utmärkta unika klätterutmaningar. Hit kommer klättrare från hela norra Europa och dessa utgör en stor del av områdets besökare.

Här finns toaletter och ett hembygdsmuseum med kaffeservering sommartid och vissa helger även andra årstider. Regionmuseet gjorde här sin första uteutställning som berättar om områdets natur- och kulturhistoria och kartan presenteras i form av en 3-dimensionell modell.

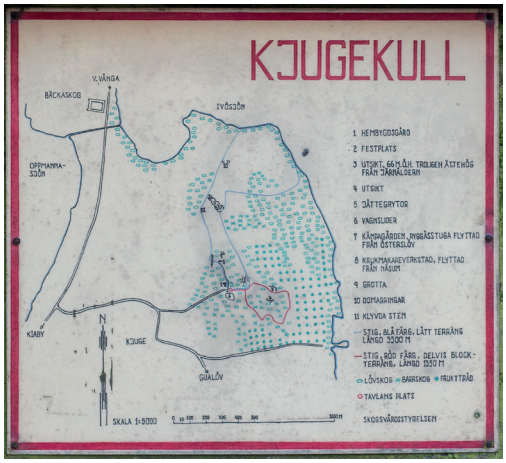

Området har 2 rundor. En på 1.3 km och en på 3.3 km. Den långa går ända ner till ivösjöns strand. Den korta är strapatsfylld med mycket stenar.

Ulrika Tollgren

Fältpiplärka i Kristianstad kommun 2016

Text: Nils Waldemarsson

Fågelklubben har under 2016 gjort vissa riktade inventeringsinsatser mot fältpiplärka. Resultatet visar att åtminstone ingen ytterligare nedgång skett sen föregående större inventering 2013.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Friseboda är ett område där man avverkat inplanterad bergstall för att få ett öppet hedlandskap.

Fältpiplärkan är en av landets mest hotade häckande fågelarter. Häckningsområdet inskränker sig i dag till östra Skåne, grovt angivit som området från Kristianstad till Ystad. Tillbakagången för arten startade redan för 150 år sen med förändrad skötsel av hedlandskapet och tallplanteringar i Sydsverige. Inventeringar över tid, den senaste 2013, visar den kraftiga nedgången för arten. Den intresserade bör ta del av Patrik Olofssons artikel i Spoven nr 1/2014 kring denna inventering.

När det lokala naturvårdsprojektet (LONA-projekt) ”Lokala ansvarsarter - åtgärder i Kristianstad kommun” initierades blev fågelklubbens insats med naturlighet inriktad mot denna art då andra starkt hotade arter som t ex rödspov och svarttärna omfattas av andra projekt. Under 2016 har våra insatser inriktas mot att särskilt besöka tidigare häckningslokaler men även besöka mer välkända lokaler för arten.

Fältpiplärkan omfattas av ett s k Åtgärdsprogram som tagits fram regionalt och fastställts av Naturvårdsverket. Programmet är bra men är avhängigt av att föreslagna åtgärder genomförs. Tyvärr tenderar åtgärdsprogram i vissa stycken bli en skrivbordsprodukt och av olika skäl inte genomföras fullt ut. Dessbättre så hjälps dock fältpiplärkan i detta fall av det pågående stora projektet SandLife. Även om detta projekt är inriktat mot all tänkbar biologisk mångfald i sandiga områden

foto:Sven Birkedal

Fältpiplärka

så torde detta i stort gynna fältpiplärkan. Däremot har inga initiativ tagits från den offentliga sidan vad avser de inventeringsåtgärder som finns med i åtgärdsprogrammet. Därför kan fågelklubbens inventeringsbesök under 2016 vara viktiga, även om vi bara täcker Kristianstad kommun.

Hur såg det då ut 2016? Allmänt finns fler rapporter i landet om fältpiplärka än under de senaste åren på Artportalen. Uppenbarligen skedde ett visst utökat inträck av arten under våren, även på en del oväntade lokaler.

Här nedan redovisar jag först de lokaler i kommunen där fältpiplärka observerats, antingen vid våra besök eller genom rapporter från andra besökare via Artportalen. Därefter redovisas de lokaler som besökts där arten tidigare hållit revir eller där vi uppfattat det finns en lämplig biotop för arten. I de flesta fall fanns flera kontakter med fåglarna/fågeln i reviret.
En enkel uppskattning ger då 7 till 9 revir. Därutöver finns en rapport från Äspet om en sjungande hane. Det bedöms dock vara en tillfälligt rastande fågel. Vid förra inventeringen 2013 noterades 8 revir. Då med tyngdpunkten till strandområdet söder om Gropahålet. Någon förekomst i de tidigare lokalerna Bäckaskog och Landön, där par noterade 2016, finns inte rapporterat under 2013.

Observationer av fältpiplärka 2016:

Bäckaskogs grustag	1 par	
Dala Landön	1 par	
Horna grushåla	1 hane	
Sånnarna	minst 1 par	(2 flygga ungar)
Äspet	1 hane	
Gropahålet	minst 1 hane	
Stockaboden	1 ex	
Tvillingaboden	1 hane	
Äskebjer	1ex	(föda åt ungar)
Kumlan väster	1 ex	

Följande lokaler besöktes under årets inventeringsinsats men med negativt resultat:

Grustag norr om Fjälkinge backe
Gälltofta
Rinkaby skjutfält
Ripa - Horna

Självklart kan arten ha missats vid besök på dessa lokaler eller för den delen i övrigt då arten är svårinventerad. Men min slutsats blir dock att antalet revir inte har minskat sen 2013 men möjligen är något omfördelade.

Hur gå vidare under 2017 till 2019 under den period projektet löper? Planen är att föreslå praktiska åtgärder på hur lämpliga lokaler ska göras bättre anpassade för fältpiplärkan och få dessa genomförda. Därefter uppföljning av desamma liksom informationsspridning kring artens förekomst och krav på biotop. Nu misstänker jag att de inventeringsåtgärder som finns i åtgärdsprogrammet inte kommer att verkställas fullt ut. Därför är det högst troligt och lämpligt att fågelklubben åtminstone under 2017 fortsätter med samma inventeringsinsats som under det gångna året. Därför är det väsentligt att alla som har möjlighet fortsätter att besöka lämpliga lokaler och rapporterar förekomsten av denna viktiga ansvarsart.

Nils Waldemarsson

Begränsad inventering av häckfåglar i nordöstra Skånes skärgård under 2016

Text: Nils Waldermarsson

De arter som ökade i antal vid 2016 års inventeringsinsatser var få; gråtrut, havstrut och storskarv. Även om antalet rapporter om häckande fisk/silvertärna ökade något så var häckningsframgångarna förmodligen skrala. Trycket från flera predatorer, framför allt mink, har varit högt. Dessutom ökade igenväxning kraftigt på grund av gynnsam väderlek under den ovanligt långa sommaren. Nedan redovisas resultat och slutsatser mer i detalj.

Projektet ”Naturvårdsåtgärder i den nordostskånska skärgården” pågick under 2006-2009. Fågelklubben och Fågelstationen fortsatte under 2010 och 2011 projektet i egen regi. Under 2012 inriktades åtgärderna på en fullständig strandängsinventering på samtliga landfasta strandängar mellan Fårabäck och Edenryd enligt särskilt uppdrag från länsstyrelsen. Under 2013 till 2016 har åtgärderna inriktats mot boräkning på öarna Saltholmen och Trueskär. Utöver detta har vissa riktade inventeringsåtgärder vidtagits liksom särskild följning av tärnpopulationen och röjningsåtgärder på Trueskär.

Resultat och kommentarer artvis för Saltholmen och Trueskär:

Inventeringen genomfördes 2016-05-05 av undertecknad och två medhjälpare som boräkning. Tyvärr var Saltholmen påverkad av bopredation. Läget var betydligt bättre på Trueskär. Möjliga förövare är huvudsakligen mink och trut. Endast bon med ägg eller i förekommande fall ungar räknas. Totalantalet bon var då av förklarliga skäl lägre än 2015 då rekordmånga bon räknades. Antalet var dock högre än 2014.

Antalet par inom parentes avser motsvarande inventering 2015.

Knölsvan: Saltholmen 1 par (1 par), Trueskär 1 par (2 par). Någon tendens kan inte utläsas i årets antal. Möjligen visar de par som häckat bättre resultat. Så hade t ex paret som håller till vid hamnen i Landön 4 ungar som alla fanns kvar i slutet av oktober.

Grågås: Saltholmen 2 par (1 par), Trueskär 4 par (5 par). Det verkar som den uppgång som noterades 2015 inte var tillfällig. Som förväntat, liksom föregående år, så häckade de flesta paren på Trueskär som är betydligt mer igenväxt än Saltholmen. Arten fördrar väl skyddade boplatser. Dock häckar färre par än när grågåsen maximerade här ute.

Kanadagås: Saltholmen 0 par (0 par), Trueskär 0 par (1 par). Inga kanadagåsbon hittades till skillnad från 2015 då ett bo hittades. Den långsiktiga trenden för kanadagås i området har varit klart vikande över en tjugoårsperiod.

Vitkindad gås: Saltholmen 36 par (91 par), Trueskär 41 par (36 par). Den dram-

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Vitkindade gäss bäddar ner sina ägg i dun.

atiska nedgången på Saltholmen i förhållande till rekordåret 2015 bottnar i en betydande bopredation . Arten ökar fortfarande om man gör en bedömning över hela området.

Snatterand: Inga bofynd vid detta tillfället. Men arten sågs som vanligt i området. Bofynd finns bl a från motsvarande räkning 2011 och 2013. Arten har ökat över åren och från att ha varit en sällsynthet blivit en relativt vanlig andfågel i skärgården. Den påbörjar dock häckningen så pass sent att bofynd är ovanliga så här tidigt

Gräsand: Saltholmen 2 par (1 par), Trueskär 1 par (2 par). Den långsiktiga trenden tyder på en viss minskning på dessa holmar. Däremot visade inventeringen 2012 att arten har en stabil population i hela området.

Ejder: Saltholmen 16 par (50 par), Trueskär 64 par (82 par). Den dramatiska nedgången på Saltholmen beror på samma sak som för de vitkindade gässen dvs en betydande bopredation. Detta är ingen ovanlighet, dock normalt icke i den skala det skedde i år. Därav var omläggningar av äggkullarna vanligt förekommande. Små ungar sågs långt fram på sommaren. Men även dessa drabbades av predation varför häckningsresultatet blev skralt.

Allmänt känt är den kraftiga nedgången i populationen i Östersjön med upp till 90 %. Kustinventeringen från 2012 visar i berört område en nedgång på cirka 60 %.

Strandskata: Saltholmen 0 par (1 par), Trueskär 0 par (0 par). Tidpunkten för boräkningen kan vara något tidigt vald för vadarfåglar. Under andra besök varnar strandskata för bo och ungar varför häckning/häckningsförsök med säkerhet sker på båda holmarna.

Skärfläcka: Några skärfläckor visade häckningsbeteende på reveln på Trueskär de första dagarna i maj tillsammans med tärnor. Hela 7 par ruvade här 21/5. De försvann dock därifrån liksom tärnorna. Trolig orsak är högt predationstryck.

Skrattmås: Saltholmen 36 par (0 par), Trueskär 0 par (10 par). Hela 36 bon fanns centralt på Saltholmen vid boräkningen. Liksom 2014 och 2015 på Trueskär så övergavs häckningen.

Fiskmås: Saltholmen 1 par (0 par), Trueskär 3 par (0 par). Ett liten glädjande händelse var att på båda holmarna hittades fiskmåsbon. Detta har inte skett på åtskilliga år. Arten var dock den vanligaste arten här med totalt 500 par i skärgården vid den första inventeringen av området. Men då talar vi om årtalet 1939!

Gråtrut: Saltholmen 157 par (108 par), Trueskär 383 par (322 par). 540 bon är det klart högsta antal som noterats under den årliga boräkningen under perioden 2004-2016. Under de två senaste åren har gråtruten visat en kraftfull ökning. Uppenbarligen påverkas den inte lika mycket av predation som andra arter. Troligen är den själv i stället en av förövarna. Resultatet är oväntat då arten visat en oförändrad eller vikande tendens över tiden och numera är uppförd på den nationella rödlistan.

Havstrut: Saltholmen 8 par (5 par), Trueskär 9 par (7 par). Havstruten har efter en svacka återhämtade sig under de två senaste åren. Därmed är den nedåtgående trenden för arten i området bruten.

Skräntärna: Trueskär 1 par (0 par). Det trogna gamla paret, för det är förmodligen samma fåglar, påbörjade häckning och hade ett ägg i boet vid boräkningen. Tyvärr försvann paret därifrån av oklara orsaker varför resultatet är lika nedslående som föregående år. En möjlig orsak är predation från mink. Arten brukar klara, även när den häckar solitärt, att avvärja attacker från trut och kråka.

Fisktärna/Silvertärna: Enstaka fisktärnor sågs vid boräkningen. Men i slutet av maj hade 7 till 8 par fisktärna och 2 par silvertärna börjat ruva på Trueskär på den för ändamålet iordningställda reveln. Efter hand så minskade antalet och när vi var framme vid 1 juli var det uppenbart att häckningen hade misslyckats. Under 2014 häckade mellan 40 och 50 par här, mestadels fisktärnor, dock med ett relativt me-

Resultat boräkning Saltholmen och Trueskär 2004 - 2016

	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Tendens
Knölsvan	4	6	2	3	2	2	2	1	4	2	3	2	minskande
Grågås	9	17	7	5	8	0	5	8	14	2	6	6	minskande
Kanadagås	5	4	0	1	2	0	2	0	1	0	1	0	minskande
Vitkindad gås	11	48	84	97	121	75	81	93	108	73	127	77	ökande
Gravand	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Snatterand	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	
Gräsand	10	10	7	8	8	1	6	3	4	3	3	3	minskande
Skedand	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ejder	97	138	147	87	118	68	98	101	127	68	132	80	oförändrad
Strandskata	0	2	2	2	2	2	2	4	2	1	1	0	oförändrad
Skrattmås	0	0	0	0	0	0	0	50	0	3	19	36	
Gråtrut	344	250	277	265	271	249	286	279	343	261	430	540	ökande
Havstrut	22	15	18	16	13	8	12	11	17	10	12	17	oförändrad
Skräntärna	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	minskande

diokert resultat. Vi skyllde då nedgången på predation från trut. Men under 2015 och 2016, förmodligen även tidigare, så tillkom en faktor, mink. Under detta året har mink observerats vid ett flertal tillfällen på holmarna.

Övriga områden

I denna del av rapporten redovisas endast arter där det föreligger hyggligt säkra uppgifter eller uppskattningar.

Vitkindad gås: > 350 par (>350 par). Trots tillbakagången på Saltholmen bedöms inte arten minska. Tvärtom. På Rakö hittades cirka 100 bon, 20 fler än föregående år, i samband med äggprickning (beviljad skyddsjakt). Vitkindade gäss häckar i mindre eller större antal på de flesta öar och holmar varför mer än 350 par får ses som ett minimiantal.

Svärta: 0 par (0 par). Inga observationer finns under häckningstid. Arten häckar ovanligt sent så den kan möjligen vara förbisedd. Men mest troligt är att den numera måste ses som utgången.

Storskarv: 737 par (717 par). Som tendensen visade under 2015 så flyttar skarvarna från Lägerholmen till förmån för Brödjeholmen. Under 2016 fanns 298 aktiva bon på Lägerholmen men hela 439 aktiva bon på Brödjeholmen. Vi är således uppe och tangerar tidigare maxsiffra från 2009 då 732 bon räknades.

Skärfläcka: 12 par. Av de skärfläckor som misslyckades på Trueskär återfanns 2 par som häckande på Rakö. På Terraholmen kläckte cirka 10 par ut och vallade sen sina ungar inne i viken norr om holmen.

Kärrsnäppa: 0 par (0 par). Tyvärr förefaller kärrsnäppan att vara utgången i området. Senaste häckningen i området skedde 2014 då ett par häckade på den klassiska lokalen Vannebergaholmen.

Roskarl: 0 par (0 par). Efter fem år i rad utan observationer i häckningstid kan vi numera utesluta roskarlen som häckfågel i området.

Skrattmås: 0 par (10 par). Tyvärr finns inga säkra uppgifter om häckning/häckningsförsök förutom det ovan redovisade häckningsförsöket på Saltholmen. Dessbättre finns en mycket stor koloni, 2500 till 3000 par, några km in på Blekingesidan på Falkaholmen utanför Sölvesborg.

Silltrut: 5 par (5 par). Hela 9 ex ses vid samma tillfälle på Klinten. Därutöver har silltrutar setts på Trueskär och Brödjeholmen. Dessutom finns en rapport från Gruarna om åtminstone 1 ex. Det kan därför antas att numerären åtminstone inte har gått ner sen förgående år. Men 1980 häckade 670 par i skärgården.

Kentsk tärna: 0 par (0 par). Någon häckning har inte genomförts sen 2012. Det fanns inga stora stabila skrattmåskolonier kvar som kan erbjuda arten skydd. Däremot häckade hela 280 par på Falkaholmen i Blekinge. De nyss flygga ungar som rapporteras inom området härrör sannolikt därifrån.

Skräntärna: 0 par (3 par). Tyvärr ser det dystert ut för skräntärnorna. Utöver den redovisade misslyckade häckningen på Trueskär finns inga rapporter om andra häckningar eller försök.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Rödbena

Fisktärna/Silvertärna/Småtärna: En blandad häckning med 20 till 25 par fisk/silvertärna, huvuddelen silvertärna, finns från Gruarna. Som vanligt häckade ett antal silvertärna, 5 till 6 par, vid Edenryds badplats. Resultaten är okända. I området kring Tosteberga bodar häckade cirka 25 par, huvudsakligen fisktärna. På Rakö fanns i slutet av maj 8 par silvertärna och 1 par fisktärna. Från Terraholmen finns en rapport om 5 par småtärna som kläckte ut samt 2 par ruvande silvertärna. Hur det sen gick för dessa är oklart. Repet som höll korna borta fungerade men rävbesök på holmen förekom. Rapporten från Terraholmen är den enda rapporten med häckningskriterier för småtärna i området. För fisk/silvertärna är antalet rapporterade par ett tiotal högre än 2015. Från Äspet finns inga rapporter om konstaterad häckning av någon Sterna-tärna.

Övriga arter

Vid flera tillfällen i samband med tillsynsbesök har rödbena observerats under omständigheter som kan tyda på häckning på någon av öarna. Någon rapport om tordmule från Lägerholmen finns inte. Senast sådana iakttagelser gjordes var 2014. Skärpiplärkan får anses som utgången, inga observationer finns under häckningstid.

Döda fåglar

Vid besöken kontrolleras även förekomsten av döda fåglar även om fokus inriktas på de levande. Intrycket är att få döda fåglar hittats. Således hittades vid boräkningen den 5/5 endast 3 döda fåglar; gråtrut 2 och havstrut 1. Vid detta tillfälle gjordes noggrant eftersök.

Predationstryck

Som har framgått av texten ovan har predationstrycket från mink efterhand ökat i området. Mink ses allt oftare både i och kring hamnarna och ute på de flesta öarna, även så långt ut som på Lägerholmen.

Problemet med räv på öarna har beskrivits tidigare år i motsvarande rapporter. Under 2012 genomfördes effektiv jakt på räv och under de senaste åren har såvitt kan noteras ingen räv funnits på öarna under häckningsperioden.

Trut, kråka och även korp i strandnära lägen utövar en omfattande predation på ägg och ungar. Gråtrutpopulationen har dock generellt minskat sen den maximerade under 1980-talet med över 5 000 par. Även om vi såg en betydande ökning på Saltholmen och Trueskär under 2016. Anledning till nedgången kan delvis förklaras med mindre tillgång på föda p g a bättre avfallshantering både på deponier och i fiskindustrin. Dessutom drabbades arten svårt av den s k fågeldöden för ett tiotal år sedan.

Predation från mink måste bedömas som särskilt allvarlig då den är en invasiv art som fåglar saknar strategier att hantera. Därför borde bekämpning av mink vara den viktigaste åtgärden vad avser predatorer.

Betesdjur

Även under 2016 har Kalvaholm betats av utegångsfår. Åtgärden är dock inte initierad av fågelklubben eller fågelstationen utan är genomförd på enskilds initiativ. Även om totalt cirka 25 djur, tackor och lamm, betat tycks effekten vara begränsad. Holmen var kraftfullt bevuxen med högörter och gräs vid besök i slutet av oktober. Fler betesdjur och längre betessäsong krävs åtminstone de år då tillväxten av vegetationen är kraftig.

Övriga åtgärder

Årlig röjning av högörter och annan vegetation sker årligen på en häckningsreveln för tärnor på Trueskär. Så också under hösten 2016. Påväxten av högörter och dylikt på samtliga öar har varit särskilt kraftig under 2016 då väderleken och den långvariga eftersommaren uppenbarligt varit gynnsam för detta.

Nils Waldemarsson

Kallelse till Årsmötet 2017

Nordöstra Skånes Fågelklubbs ordinarie årsmöte äger rum torsdagen den 16 februari kl 19.00 på Föreningarnas hus, Norretullsvägen 9 (strax bakom vattentornet), Kristianstad.

Dagordning

§1. Val av mötesordförande.

§2. Val av mötessekreterare.

§3. Val av två justeringsmän.

§4. Frågan om mötet blivit behörigen utlyst.

§5. Styrelsens årsberättelse, dvs verksamhetsberättelse och ekonomisk redogörelse.

§6. Revisorernas årsberättelse.

§7. Frågan om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen.

§8. Val av ordförande.

§9. Val av sekreterare, kassör samt ytterligare fyra styrelseledamöter.

§10. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.

§11. Val av tre ledamöter i valberedningen.

§12. Fastställande av medlemsavgift för 2018.

§13. Beslut om instiftande av jubileumsfond (enl bilaga)

§14. Övriga frågor

Alla medlemmar hälsas välkomna till en trevlig kväll!

Efter förhandlingarna blir det föredrag och bilder om en fågelresa till Armenien med Lars-Göte Nilsson m fl klubbmedlemmar.

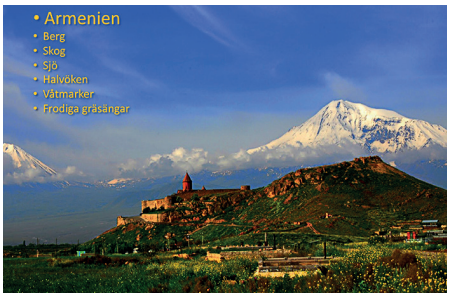

Styrelsen

Bilaga till kallelse till årsmötet 2017

Nordöstra Skånes Fågelklubbs Jubileumsfond, stadgar (förslag)

Syfte: Att i samarbete med Högskolan Kristianstad (HKR) stödja och uppmuntra studier och forskning om fågelliv och fågelbiotoper inom fågelklubbens verksamhetsområde.

1. Fågelklubbens årsmöte beslutar om fondens instiftande.
2. Årlig utdelning sker till att börja med under en fyraårsperiod. Efter utvärdering kan utdelning efter årsmötesbeslut fortsätta under ytterligare en fyraårsperiod. Ändring av stadgar kräver årsmötesbeslut.
3. Stödet kan ha flera former; att i efterhand belöna insatser utförda inom ämnesområdet eller ge stöd till kommande studier inom områden som fågelklubben prioriterat.
4. Stödet skall kunna ges till samma projekt maximalt 2 år i följd.
5. Ansvarig för stödbeslutet skall vara fågelklubbens styrelse. Styrelsen kan själv välja extern samarbetspartner.
6. Stipendiaten skall vid minst ett tillfälle presentera sina resultat i föredrag eller artikel i fågelklubbens medlemstidskrift.
7. Det årliga stipendiet utgörs av max 25 000 kr.
8. Ansökan kan göras när som helst under året. Den ska innehålla de uppgifter som styrelsen beslutat och som definieras i bilaga och ställas till ”Styrelsen för Nordöstra Skånes Fågelklubb” och skickas till klubbens ordförande (se hemsidan).
9. Fågelklubben reserverar tillräckliga medel för ovanstående åtagande.
10. Stipendiaten svarar för eventuell beskattning av utdelat stipendium.
11. Fondens verksamhet granskas av fågelklubbens revisorer.

Det är dags att betala medlemsavgiften för 2017

Dock skickas inget inbetalningkort ut för medlemsavgiften!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro **1 64 24 - 4** (Nordöstra Skånes Fågelklubb) och ange vem som medlemsavgiften gäller.

Är du ny medlem så behöver du även skriva din hemadress (så du kan få Spoven i brevlådan).

Det går även att maila (eller ringa) vår kassör med adressuppgifterna:
Jan-Åke Nilsson, mail: janank@hotmail.se , mobil: 0708 - 42 19 28

Medlemsavgiften är 125 kr.

Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr

Sista betalningsdag är 31 januari 2017

Dvärgsparv *(Emberiza pusilla)* i Äspet - nytt fynd i Kristianstad kommun!

Text: Jan Linder

Äspet är en av våra bästa fågellokaler och än en gång har rariteter visat upp sig där.

Foto: Bo Pettersson

Dvärgsparven på stranden i Äspet

Den 23 oktober larmade Björn Svärd ut en misstänkt dvärgsparv i Äspet i området kring södra pirarmen. Eftersök ledde till att Greger Flyckt samma eftermiddag hittade en kungsfågelsångare, ett kul fynd i sig, men ingen dvärgsparv ville visa sig.

Men så, den 13 november slog Bo Pettersson till! Bo som bor i Degeberga är då och då ute vid Äspet med kikare och kamera. Denna dag skulle promenaden med sambon Catarina Carlsson egentligen ha skett vid Gropahålet, men där var lite halt och besvärligt att gå, så de båda bestämde sig för att omlokalisera till Äspet.

En alldeles utmärkt idé, skulle det visa sig. De båda parkerade vid stora parkeringen och gick ner mot reservatet. Strax innanför reservatsgränsen stötte de en liten fågel som landade i gränszonen mellan sandstranden och vegetationen. Första tanken var nog sävsparv, men då Bo har viss erfarenhet från dvärgsparv sedan tidigare, så fanns det något i uppträdande och utseende som gjorde att Bo misstänkte att det kunde vara en sådan.

Som väl var så hade dels Bo som vanligt numera kameran med sig, och dels visade det sig att dvärgsparven var tämli-

Fakta Dvärgsparv *(Emberiza pusilla)*

Dvärgsparvens häckningsområde sträcker sig från norra Finland och österut. Av och till har häckning även kunnat konstateras i allra nordligaste Sverige. Övervintring sker i sydöstra Asien. Arten observeras årligen under flytt någonstans i Sverige numera, men aldrig annat än enstaka. Noteringar finns från samtliga svenska landskap utom Dalsland.

Första obsen i Skåne (hämtat från Artportalen) gjordes på Falsterbonäset i oktober 1966. 2 obsar under 70-talet, 1 under 80-talet och 4 under 90-talet. Därefter har något hänt. Antingen har den blivit vanligare, eller så har skådare blivit duktigare på att hitta och känna igen. Under 2000-talet har arten noterats 13 av de 16 åren i Skåne, tom som övervintrare 2015.

gen oskygg och den lät sig fotograferas på närhåll, innan den efter knappa 10 minuter drog in i vegetationen igen och försvann.

Bo och Catarina fortsatte sin promenad, och väl hemma kunde Bo enkelt konstatera att bilderna definitivt visade att det var en dvärgsparv. Som därefter föredömligt rapporterades på Artportalen.

En rapport som direkt ledde till att flera personer därefter sökt dvärgsparven vid flera tillfällen, men utan framgång. Bo och Catarina var de enda som hade turen att få uppleva Kristianstad kommuns första dvärgsparvsbesök.

Jan Linder

Ölandsresa med medlemmar från cirkeln ”Fåglar i din närhet”.

Text: Christer Ahlquist

30 maj-16

På morgonen den 30 maj samlades 17 förväntansfulla skådare från ”Everts cirkel” för att åka till Öland och skåda fågel. Första stoppet på resan gjordes vid rastplatsen Förkärla i Blekinge för att äta medhavd frukost. På färden genom Blekinge upp mot Kalmar sågs ovanligt många röda glador. När vi lämnat bron och Färjestaden bakom oss, fortsatte vi till P-platsen vid Beijershamn.

Ute ur bussarna upptäckte Carina M direkt en halsbandsflugsnappare. Det var strålande solsken men ganska blåsigt. Nere vid kusten sågs inget speciellt så vi körde vidare till Gynge. I en damm fanns ett par svarthakedoppingar och inne i vassen matade en sothöna sina fyra ungar. Vid kusten i Hammarby fick vi se en smalnäbbad simsnäppa. Här fanns också fyra arter av våra simänder, kust-, kärr- och myrsnäppor samt en myrspov och skärfläckor. Därefter åkte vi till Degerhanm för att ockupera ICA-affären i byn.

Efter att ha inhandlat diverse ätbara varor åkte vi till vandrarhemmet i Ås, där vi skulle övernatta. Sedan vi fyllt på med energi (mat o dryck), tog vi en tur ut på Alvaret, här hittade vi bl.a. grå flugsnappare. Vi gjorde också ett besök i Grästorps hamn med mager utdelning. Åter till vandrarhemmet för att släppa av de som insåg fågelskådandets begränsning. Då mörkret infann sig tog sex av oss en vandring för att ”hänga in” kornknarr, men det lyckades inte. I stället fick vi se och höra en överflygande morkulla, alltid något.

31 maj-16

Redan kl. 05.00 satt alla i bussarna för att börja dagen med att skåda vid Ölands södra udde. Vi gjorde några stopp på vägen dit för att leta efter vadare. Vår egen kommunfågel (rödspov) födosökte på strandängarna. Vid parkeringen stannade vi en stund. Här upptäcktes silvertärnor och bl.a. en fisktärna på en sten samt en ”kvarglömd” prutgås. Nere vid en blåsig udde sågs en skräntärna samt tordmule, sillgrissla och svärta kom flygande en bit ut över havet. På vattnet låg en alfågel och guppade. På nära håll kunde vi se mängder av säl, både knubb- och gråsäl. Sedan drog vi till Södra Lunden för att lyssna efter rosenfink.

Men riktigt så blev det inte, larmet gick att en stäppsångare hördes sjunga bara några hundra meter ifrån oss. Självklart ändrades planerna och många av oss fick både se och höra rariteten. Därefter fortsatte vi vandringen i S.Lunden. Sedan körde vi upp till Kungsgården, där hade larmats ut en lundsångare. Där satt också en gärdsmyg och störde. Men med Everts goda hörsel kunde fågeln lokaliseras, vilket gjorde att flera av oss kunde se och tydligt höra nämnda fågel.

Nästa anhalt blev N. Lunden där vi fikade. Därpå gick vi ut i det vackra landskapet för att ”kryssa” den fjärde arten flugsnap-

foto: Christer Ahlquist

Skådare vid stäppsångarens träd

pare, nämligen den mindre flugsnapparen som hade en fint utfärgad haklapp. Under tiden gick larmet om att en busksångare sjöng i hundkexen i Össby och självklart åkte vi dit. Efter ca. en timme gav vi upp. Flera av oss var överens om att det var en kärrsångare som hördes i ”kexen”. Nästa plats som vi besökte, var Karl X Gustavs mur. Här skulle finnas en höksångare. Ganska snart fick vi syn på fågeln. Vi stannade kvar en god stund för att så många som möjligt skulle få se eller höra fågeln.

Därefter började dagens jakt efter ängs- eller stäpphök. Vi letade efter biotoper där kärrhökar födosöker eller letar boplats, ex.vis slaget gräs eller sädesfält. Det vi fann var enbart bruna kärrhökar. Gjorde ett stopp på Alvaret, där såg vi buskskvättor och en ljungpipare. Klockan började bli mycket, många var trötta och hungriga och ville ”him” till vandrarhemmet. Så vi ställde kosan mot Ås.

När vi stärkt oss med mat och dryck, var några av oss beredda att åka tillbaka till Össby för att lyssna in busksångaren. Men tji fick vi och flera med oss. Fortfarande hördes kärrsångaren och störande näktergalar.

1 juni-16

Denna morgon kl. 06.00, startade vi med att köra ca. 600 m mot Kungsgården. I ett buskage till höger om vägen skulle finnas en sjungande rosenfink. Efter att ha lyssnat en stund hördes fågeln. Vi flyttade oss ca. 100 m österut och fick se och höra en icke utfärgad rosenfinkshane. Under tiden som vi intresserade hos för rosenfinken, kom en ölänning och berättade att busksångare höll konsert i Össby. Alla hoppade snabbt in i minibussarna och som gammal wendist anbefallde Evert ”mot busksångaren”.

Tredje gången gillt och det stämde. Den hördes redan när vi gick ut ur bussarna. Den visade sig fint i både trädet och i hundkexen . Alla kunde kryssa rariteten. Vi körde vidare på östsidan till Hulterstad, där vi besökte ett våtområde som benämndes Görans Dämme. Här fick vi ytterlig-

foto: Christer Ahlquist

Med raska steg mot stäppsångaren

are lägga till två arter på listan, nämligen svarttärna och sångsvan. Här borde finnas fler arter men orsaken var troligen alltför lite vatten i kärret.

Vid Alby finns en vattensamling där vi stannade en stund och här fann vi en enkelbeckasin, en art som vi inte sett tidigare. Slutdestinationen på Öland blev Naturbokhandeln i Stenåsa. Här hade vi bestämt att intaga resans sista måltid. De som hade ärende i shopen kunde i lugn och ro uträtta sina affärer.

Det började närma sig avfärd mot C4, men den fick skjutas på eftersom på fältet framför Stenhusa gård uppenbarade sig en ängshökshane, som vi sökt efter under hela resan. Den visade sig fint i sin rätta biotop. Han samlade även bomaterial, som han landade med i ett sädesfält. Färden från Öland gick över Alvaret. Vi stannade till vid våtmarken Möckelmossen, där var magert med fåglar. Redan på andra sidan bron lämnade Susanne B gänget för att åka vidare till sin sommarstuga.

Vår sista fika togs på en rastplats i Bröms. Under dessa tre dagar lyckades vi kryssa 126 fågelarter, vilket vi tyckte var ganska bra. Vid 20-tiden var vi åter på Volvo i Kristianstad.

Christer Ahlquist

Boktips:

Fågelgrannar

av Staffan Ulfstrand & Sven-Olof Ahlgren

Vi spanar väl alla på våra grannar och ser vad de har för sig. Det anses inte helt OK.

Grannen talgoxen kan du spana på utan dåligt samvete, t o m sätta en kamera hemma hos för att se hur hon har det.

Författarna till denna bok har spanat mycket och länge på våra fågelgrannar. Ett resultat av deras spaningar har blivit denna bok - Fågelgrannar.

Staffan Ulfstrand, tidigare professor i zooekologi i Uppsala och känd fågelboksförfattare, står för texten och fotona är tagna av S-O Ahlgren, nyhetsfotograf och prisbelönt fågelfotograf. Hans bilder har karaktär och speglar texten på en fint sätt.

Ett 50-tal av våra vanliga fåglar granskas i text och bild. Vad får man då veta?

Syftet är, enligt SU, att berätta att allt märkligt som finns i naturen har en naturlig förklaring. Han skriver en hel del om forskning kring fåglarnas flyttningsvanor liksom val av häckningspartner. Om man trott att fåglar är monogama varelser får man den bilden reviderad här. Bl a småfåglar är otrogna av ren överlevnadsinstinkt.

Genom dna-analys har man kunnat kartlägga oväntade släktskap. Vem kunde t ex

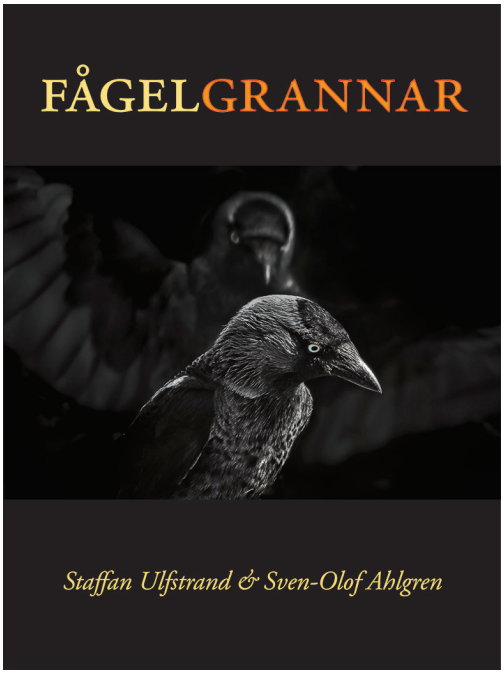

tro att tornfalken är släkt med tättingarna.

Eller att skäggmesens närmaste släkting är en lärka.

Lite kuriosa får man sig också till livs. Visst har jag alltid velat veta att skärfläckan när den vilar bara använder höger ben! Och att brushanen kan vara en hen! Mycket mer finns att hämta i denna intressanta och vackra bok.

Margareta Rydhagen

Upprop för fågelinventering:

Fågelkalendern

Text: Ulrika Tollgren

Medborgarforskning eller citizen science är på frammarsch och innebär ofta som i det här fallet naturobservationer. Artportalen administreras av ArtDatabanken vid SLU och innehåller fynddata för alla slags organismer i Sverige och fler än 50 miljoner observationer har matats in och nya fynd läggs in så ofta som i snitt var fjärde sekund dygnet runt året runt. Utan alla de observationer som allmänheten matat in hade kunskapen om olika organismer inte på långa vägar varit så god som den är idag.

Rapporteringen av fåglar är den som är mest omfattande, men speglar den hur det ser ut i markerna? Skådarna rapporterar ofta för sina årslistor och ovanliga observationer och årets första sädesärla eller ladusvala matas glatt in. Men hur ser det ut under resten av säsongen och när ses de för sista gången innan de flyttar iväg?

Vanliga arter har också en tendens att glömmas bort eller nonchaleras i vardagsskådningen. Men nu kommer punktrutter och standardrutter att kompletteras med en ny modell, fågelkalendern. Med denna metod hoppas artdatabanken få en ännu bättre kunskap om de fåglar som lever i vår närhet. Metoden är enkel och poängen är att alla som deltar gör sina observationer på samma sätt. Målet är att metoden ska vara så enkel att såväl erfarna skådare som nybörjare ska kunna delta sida vid sida. I korthet kommer det att handla om följande:

- Du gör observationer under 5 minuter och rapporterar in vilka arter du sett och hört – och de du inte sett och hört av dina prioriterade – på en plats du själv bestämmer.
- Du utgår från en egen lista med fågelarter som du fokuserar på. Vi rekommenderar ett antal prioriterade fågelarter, men du bestämmer alltså själv vilka arter som du känner till och tänker observera.
- Vi vill att du utför dina 5-minuters observationer två gånger per vecka under den relevanta perioden av året.
- En app är under utveckling. Vi arbetar för att du enkelt ska kunna rapportera in dina Fågelkalendern-observationer med appen till Artportalen.

Mer info finns under denna länk och här kan du också anmäla in ditt intresse!

http://www.naturenskalender.se/fagelkalendern.php

eller

http://fagelkalendern.spoven.com

Ulrika Tollgren

Vinterfåglar inpå Knuten 27-30 januari 2017

Text: Ulrika Tollgren

Sedan 2005 har vi nu räknat fåglar vid fågelborden sista helgen i januari.Antalet rapportörer har varierat stort mellan åren och frågan är egentligen varför? Kan det bero på väderleken? Rapporteringssystemet? Marknadsföringen av arrangemanget? Så dra med svärmor, barnbarn, förskolan och grannarna för visst borde vi tillsammans i Bromölla och Kristianstad kunna nå målet 1 % av antalet fågelbordsobservationer i Sverige!

År	2016		2015		2014		2013	
Matningar	Antal	Andel av riket	Antal	Andel av riket	Antal	Andel av riket	Antal	Andel av riket
Bromölla	17	0,81 %	34	0,92 %	25	0,77 %	21	0,83 %
Kristianstad	120		150		117		105	
Sverige	16 827		20 034		18 341		15 129	

Så nu till den stora frågan, hur ser det ut på våra fågelbord 2017? Ladda upp med diverse godsaker och locka till dig kvarterets gratisätare i god tid innan sista helgen i januari!

Så här gör du:

1. Försök att räkna på ungefär på samma sätt varje år.

2. En bra metod är att räkna under en timme och sedan skicka in rapporten.

3. Det är det högsta samtidigt sedda antal individer av en art som ska registreras i rapportformuläret. Således; ser du först 7 talgoxar, en stund senare 8, och ytterligare senare 4, är det alltså 8 som ska skrivas in i rapportformuläret.

4. Använder du en stickprovsmetod under hela helgen är det på samma sätt, enligt punkten ovan, det högsta samtidiga antalet som ska registreras in.

5. Om du inte har tillgång till dator under helgen kommer registreringsformuläret att vara öppet fram till 8 februari.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Glöm inte att skydda matningen från katter och andra rovdjur.

Från och med 2015 sparas dina årliga rapporter i en databas som du själv kan titta tillbaka på. Dessutom, om du deltagit tidigare år, kan dina räkningar från tidigare år (2006-2016) finnas med. Det är under förutsättning att det har varit möjligt att tolka adressen som du skrivit in när du rapporterat från tidigare år. Mer info hittar du på: http://vik.spoven.com

Och nu till en sammanställning på de senaste årens Vinterfågelrapportering.

Talgoxen är i riket den ohotade vinnaren både vad gäller hur vanlig den är på matningarna och i hur många individer totalt som räknats in. Men detta gäller inte riktigt i Bromölla för här återfanns 2016 både blåmes, koltrast och talgoxe på samtliga matningar och den rikligast förekommande besökaren var under bägge åren pilfink.

Pilfink är också den mest talrika arten i Kristianstad men inte i resten av Sverige. Här skiljer sig södra Sverige ifrån resten av landet!

Antal matningar:

Topplistan 2016 Kristianstads kommun		
1	Talgoxe	120
2	Koltrast	119
3	Blåmes	113
4	Pilfink	101
5	Rödhake	82
6	Skata	80
7	Bofink	76
8	Grönfink	62
9	Nötväcka	57
10	Grönsiska	52

Topplistan 2015 Kristianstads kommun		
1	Talgoxe	150
2	Koltrast	146
3	Blåmes	142
4	Pilfink	132
5	Rödhake	123
6	Skata	119
7	Bofink	100
8	Kaja	71
9	Grönfink	70
10	Stenknäck	69

Topplistan 2016 Bromölla kommun		
1	Blåmes	17
2	Koltrast	17
3	Talgoxe	17
4	Pilfink	14
5	Bofink	12
6	Rödhake	12
7	Entita	10
8	Skata	10
9	Nötväcka	9
10	Fasan	9

Topplistan 2015 Bromölla kommun		
1	Koltrast	34
2	Blåmes	33
3	Talgoxe	33
4	Rödhake	29
5	Bofink	28
6	Pilfink	26
7	Skata	22
8	Bergfink	19
9	Grönfink	18
10	Gulsparv	16

Topplistan 2016 Sverige		
1	Talgoxe	16 827
2	Blåmes	16 246
3	Skata	12 320
4	Koltrast	11 912
5	Nötväcka	11 047
6	Pilfink	9 240
7	Domherre	8 248
8	Större hackspett	8 006
9	Grönfink	7 471
10	Entita	5 529

Topplistan 2015 Sverige		
1	Talgoxe	20 034
2	Blåmes	19 211
3	Koltrast	15 130
4	Skata	15 067
5	Nötväcka	13 566
6	Pilfink	12 179
7	Större hackspett	10 628
8	Domherre	9 595
9	Grönfink	7 997
10	Gulsparv	7 070

Under 2015 noterades också fler bokollonätare vid matningarna i form av bergfink, bofink och stenknäck. Dessa var betydligt ovanligare 2016. Några arter som är vanligare i rapporerna i resten av landet är domherre och större hackspett som återfinns i genomsnitt på varannan matning i riket.

Antal individer:

Topplistan 2016 Bromölla kommun		
1	Pilfink	134
2	Talgoxe	133
3	Blåmes	114
4	Koltrast	86
5	Kaja	62
6	Grönfink	60
7	Gråsparv	54
8	Ringduva	49
9	Gulsparv	47
10	Steglits	41

Topplistan 2015 Bromölla kommun		
1	Pilfink	245
2	Talgoxe	233
3	Blåmes	192
4	Bergfink	135
5	Koltrast	131
6	Gulsparv	126
7	Gråsparv	124
8	Kaja	120
9	Bofink	117
10	Grönfink	74

Topplistan 2016 Kristianstads kommun		
1	Pilfink	1 338
2	Talgoxe	897
3	Blåmes	690
4	Koltrast	505
5	Kaja	437
6	Bergfink	342
7	Grönsiska	322
8	Grönfink	310
9	Skata	256
10	Gråsparv	241

Topplistan 2015 Kristianstads kommun		
1	Pilfink	2 024
2	Kaja	1 048
3	Talgoxe	1 042
4	Blåmes	839
5	Bergfink	638
6	Koltrast	561
7	Bofink	495
8	Gråsparv	481
9	Råka	444
10	Grönfink	384

Topplistan 2016 Sverige		
1	Talgoxe	117 971
2	Blåmes	90 268
3	Pilfink	84 047
4	Domherre	52 247
5	Grönfink	42 839
6	Koltrast	40 826
7	Skata	40 317
8	Kaja	36 032
9	Gulsparv	34 124
10	Grönsiska	27 244

Topplistan 2015 Sverige		
1	Talgoxe	163 035
2	Pilfink	125 731
3	Blåmes	108 452
4	Gulsparv	78 564
5	Domherre	57 642
6	Koltrast	52 424
7	Skata	51 295
8	Grönfink	49 640
9	Kaja	44 983
10	Gråsparv	33 914

Ulrika Tollgren

ÅRSRAPPORT FÖR TRETTONDE VERKSAMHETSÅRET:

”Livat i holken”

- En förening för spridande av solsken och holkar

av Mårten Björnsson

Redan i förra årsrapporten förklarade jag att vår verksamhet succesivt kommer att krympa. Vi får väl ändå anses ha varit ganska tappra, även om vi nu klivit ytterligare ett par trappsteg ner. Vi har ju producerat närmare 600 holkar totalt, alla ur återvunnit material. Vidare har vi genomfört runt 1800 holktömningar, med sådär 1400 fullföljda häckningar. Vid tömningarna har även våra damer medverkat. I snickrandet var vi länge 5 aktiva, en har tyvärr avlidit underåret. Sista gången vi alla genomförde ett pass var genomsnittsåldern 84 år. Åldern märks dessutom när man skall upp på stegen. 2016 fick vi tack och lov yngre förstärkning för klättringen. Trots detta har vi enbart tömt 95 holkar, varav 36 st. 2 gånger. Vi lämnar ytterområdena åt sitt öde. 2014 sänkte vi holkarna på kyrkogårdarna till ögonhöjd, i år har vi sänkt holkarna även på Gamlegården och Österäng. Ev. förluster får vi stå ut med.

Vi har under de senaste åren haft ett trevligt samarbete med Högskolan. Där har man räknat insekter och cigarettfimpar i holkarna. I vissa reden har fåglarna lagt gamla fimpar, säkerligen omedvetna om att detta resulterar i färre loppor. Sambandet mellan mer fimpmaterial och färre loppor är ganska tydligt.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Småfåglar övernattar ofta i fågelholkar på vintern så man bör rensa holkarna redan i september.

Kontrollerade holkar:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal kontrollerade holkar	190	206	200	191	193	201	154	95
Fullföljda	146	152	149	120	122	122	121	65
I procent av holkarna	77%	74%	75%	63%	63%	61%	81%	68%

Redenas artfördelning: Mes, stare och pilfink dominerar som vanligt.

Art (Antal och %)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stare	34	32	40	43	30	30	21	28	23	13
	24%	25%	24%	23%	18%	19%	14%	16%	18%	20%
Mes	83	74	80	88	91	84	72	80	49	16
	60%	57%	49%	48%	54%	54%	49%	47%	39%	25%
Pilfink	18	18	34	37	31	28	33	46	35	25
	13%	14%	21%	20%	19%	18%	22%	27%	28%	39%
Rödstjärt	2	3	6	13	10	10	19	17	13	4
	1%	2%	3%	7%	6%	6%	13%	10%	10%	6%
Svartvit Flug	3	3	3	2	2	3	3	0	6	6
	2%	2%	2%	1%	1%	2%	2%	0%	5%	10%
Nötväcka	0	0	0	0	3	0	0	1	0	1

Underhållningsvärdet i att räkna upp till 3600 loppor i en holk är tydligen ganska begränsat, varför man i år har räknat enbart spindlar och skalbaggar. För ändamålet ville man ha ganska färska reden. Vi tömde därför 36 holkar i månadsskiftet juni/juli. Någon större avvikelse mot 2014 konstaterades inte. Då hittades 56 spindlar av 11 arter i 30 holkar. Dessa spindelarter lever normalt på trädstammar. Några skalbaggar som lever på dött material hittades också.

Tack vare att vi tömde 36 holkar vid två olika tillfällen, så kunde vi se att antalet andrahäckningar var knappt 14 % av antalet avslutade häckningar. Stararna är då undantagna. De häckar ju bara en gång.

Vi har inte sett det meningsfullt att fortsätta med vårt stora tabellsammandrag, utan lämnar kortare redovisning.

2016 hade vi 65 avslutade häckningar på 95 holkar, detta ger 68%. Detta är det fjärde sämsta året. Bäst resultat hade vi 2015 med 81%. Bottenåret 2014 61%.

Vi hoppas att vi kan ge en redovisning för samma volym 2017!

För Livat i holken
Mårten Björnsson

Projekt göktyta:

Närkontakt med göktytan

foto: Erik Arbingerr

Erik Arbinger med en göktyta i handen vid bomärkning .

Göktytan är en udda fågel som namnet till trots hör till hackspettarna. Den kan dock inte hacka ut sitt eget bohål utan är helt beroende av ihåliga träd eller holkar. Favoritfödan är tuvmyror och den är beroende av en av våra hotade biotoper, det betade haglandskapet. Direkt efter häckningen flyttar den söderut mot Afrika.

Göktytan minskade snabbt sedan 80-talet och 2002 startades en göktytegrupp med Stockholms Universitet och där Erik ingick. Alltsedan dess har han varit dess beskyddare och han har tillsammans med medhjälpare ansvar för inventering och ringmärkning av göktytor i drygt 1600 göktyteholkar. I vårt område har klubben de senaste åren gjort och satt upp knappt 50 holkar och kullar har märkts.

Under 2017 tänker vi sätta fokus på vårt göktyteprojekt och bli bättre på skötsel, inventering och dokumentation av holkarna genom fadderverksamhet. Därför ser vi med stor förväntan fram emot den kunskap och erfarenhet som Erik kommer att dela med sig av vid ett föredrag på naturum Vattenriket den 4 februari kl.14:00.

Alla är hjärtligt välkommen!

Läsarnas bilder

Vill du bidra med bilder så kan du maila in bilder till redaktionen eller publicera den på vår Facebooksida så finns det chans att den kommer med i Spoven. OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till. Publicerade bilder hittar ni på https://www.facebook.com/NordostraSkanesFagelklubb i albumet ”Läsarnas bilder”

foto: Bodo Edthofer

Talgoxe

foto: Håkan Carlander

Strömstare

40 år i backspegeln i bilder

Under klubbens jubileumsår 2016 kommer vi i varje nummer av Spoven att visa bilder från vår verksamhet genom tiderna.

foto: Ulf Jungbeck

Klubbresa till Skagen, Monica, Per, Olle, Ronnie. 1993.

foto: Ulf Jungbeck

Polenresa 1987. Jan Danielssons buss.

foto: Per Svensson

Klubbresa till Polen, Leif, Olle, Åke, Håkan, Ulf. 1978

foto: Ingrid Levin

Fågelskådningensdag 2008

Vinterns program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson. Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

Mån 26 dec **Annandagsvandring**

Samling senast kl. 10.00 på parkeringen vid naturum för en vandring till Ekenabben och tillbaks under ledning av Christer Neideman. Ett mångårigt och traditionellt samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Kristianstad. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Januari

Lör 7 Jan **Örnräkning**

Nu är vi en vecka in på det nya året. Enligt traditionen är det nu dags att räkna hur många örnar, som finns i vårt område mitt i vintern. Vid räkningen 2015 noterades drygt 80 och förra året ca 60 havsörnar (vid ganska knepigt väder här och var under dan)! Vad månde bliva 2017?

Nils Waldemarsson är som vanligt spindeln i nätet i den här inventeringen och tar emot uppgifter från de många örnräknare, som är ute den här dagen. Är du också intresserad att vara med? Kontakta Nils så ordnar han detta. Info: Nils Waldemarsson, 0456-281 22 eller nils.waldemarsson@swipnet.se.

Lör 14 jan **Gåsräkning**

Hur mycket vinter har vi så här dags? Hur påverkar det aktuella väderleksläget gässen, som valt att övervintra i vår del av Sverige? Efter förmiddagens insatser av klubbens gåsräknare vet vi svaret. Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 15 jan **Vinterns östkustfåglar**

Dags för ännu ett traditionellt inslag i klubbens verksamhet sedan några år. I år är det två av klubbens styrelseledamöter, Linda Niklasson och Ulrika Tollgren, som tar oss med på en förmiddagstur längs en del av en (kanske) vintrig skånsk ostkust. Vi samlas kl. 09.00 på parkeringen i Äspet, Åhus – med möjligheter till samåkning från parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.30. Under förmiddagen letar vi efter de vinterfåglar, som kan finnas här – där vattenpiplärka, som vi inte sett till under de senaste vintrarna, självfallet är en önskeart. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 21 jan Årets första Linnérunda!

Är bara det rådande väderläget på vår sida, tar vi en tur längs Linnérundan för att få lite vinterkänsla! Vi samlas vid parkeringen naturum kl. 10.00 och följer under några timmar med Evert Valfridsson ut på årets första tur längs detta tätortsnära område i Kristianstads Vattenrike – med inte minst havsörnar på önskelistan bland dagens vinterfåglar! Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet Sydost, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Lör 21 jan Niklas Aronsson om vinterfåglar

Niklas Aronsson, redaktör för ”Vår Fågelvärld”, berättar om slutsatser från 11 års ”Vinterfåglar Inpå Knuten”. Vilka ökar och vilka minskar? Också tips på hur man matar framgångsrikt. Vi ansluter till naturums aktivitet och lyssnar till Niklas Aronsson i hörsalen kl. 14.00. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Uttern vid naturum, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Sön 22 jan Örndag i Tosteberga

För 14:e gången bjuder klubben in till örndag i Tosteberga! Vi hoppas på bra väderförhållanden och många bevingade vintergäster i vår del av landet och att några timmar på hamnplanen här ger tillfällen till många härliga örnupplevelser! Mellan kl. 09 och 13 är vi som vanligt på plats och delar med oss av utrymme i våra tubkikare.

Vi får lyssna till senaste nytt på örnfronten: bl.a. genom klubbens ordförande Nils Waldemarsson som redogör för resultatet av senaste örnräkningen - något som klubben sedan väldigt många år genomför i början av januari. Byalaget står för lekamlig utspisning och säljer grillad korv och kaffe till besökarna. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Fre 27 – mån 30 jan Vinterfåglar inpå knuten

”Vinterfåglar inpå knuten” är SOF/BirdLife Sveriges största enskilda evenemang sedan mer än 10 år. Den här helgen räknas fåglar vid fågelborden runt om i Sverige. Vid de senaste årens räk-

ningar ”deltog” över 20 000 fågelbord! Helgen förlängs dessutom med fredag och måndag för att också förskolor och skolklasser ska kunna delta.

Det här är en liten puff från klubben till medlemmar och andra att vara med.

Gå in på SOF:s hemsida och klicka vidare till den här aktiviteten eller: http://www.sofnet.org/fagelskadning/vinterfaglar-inpa-knuten/ Där står allt man behöver veta för att kunna vara med. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 29 jan Vi startar fågelcirkeln!

Kl. 17.00 gör vi avspark för fågelcirkeln ”Fåglarna i din närhet” på Studiefrämjandet Sydost, V Storg. 51 H i Kristianstad. Tillsammans med ledaren Evert Valfridsson tittar vi närmare på vilka arter, som vi kan uppleva omkring oss i vår del av landet. Vi tränar som vanligt på olika artkaraktärer, så vi vet vad det är som vi ser och hör. Liksom tidigare vänder sig cirkeln till både dig, som varit med ett tag, och till dig, som är nybörjare i fågelmarkerna. Vi träffas under ca 15 sammankomster – de flesta utomhus – fram till början av juni. Vi jobbar mycket med ”Fågelguiden”, som är den bok som alla bör ha.

Deltagandet kostar 100:- (+ 125:- som tillkommer för den som inte redan är medlem i fågelklubben).

Anmälan senast 2017-01-26 till Evert Valfridsson, tel. 044-32 30 45 el. 070-602 30 45 eller per e-post: evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se. Han kan också berätta mer.

Februari

Lör 4 feb Närkontakt med göktytan

Föredrag på naturum med Erik Arbinger, Mariefred, som under många år har drivit ett nationellt projekt för att rädda göktytan. Göktytan är vår enda flyttande hackspett och den är knuten till jordbrukslandskapet. Kom till hörsalen kl. 14 och lyssna till hans erfarenheter om denna speciella mycket speciella fågel. Plats: naturum Vattenriket. Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Sön 5 feb Linnérundan i vinterkänsla

Samling kl. 10 på parkeringen vid naturum. Evert Valfridsson väntar på att ge sig iväg och kolla vilka vinterfåglar, som finns längs Linnérundans dryga 6 km. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 11 feb Gåsräkning

Efter dagens insatser av fågelklubbens 13 ”gåskarlar/-damer” vet vi det aktuella läget på gåsfronten i nordöstra Skåne. Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 11 feb Örnarna i Vattenriket

Patrik Olofsson, naturfotograf och filmare, visar fantastiska bilder från sina år med örnarna i Vattenriket. Kom till naturum kl. 14 – 15 och njut! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 12 feb Örnspaning i Pulken med Patrik Olofsson

Vi ansluter till naturums aktivitet med Patrik Olofsson och spanar efter örnar mellan kl. 10 och 12 från fågeltornet/utemuseet i Pulken. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tor 16 feb Årsmöte

Ännu ett år har gått och det är dags för årsmöte. Vi samlas i Föreningarnas Hus i Kristianstad (strax norr om Vattentornet) kl. 19.00. Vi börjar med möte (se kallelsen med dagordningen). Efter mötet berättar Lars-Göte Nilsson m.fl. om Birdwaves resa till Armenien sommaren 2016. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Skärpiplärka, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Lör 25 feb Linnérundan i senvinter

Samling parkeringen vid naturum kl. 09.00. Där väntar Evert på att ge sig ut bland senvinterns (?) fåglar på Isternäset och i Årummet. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 26 feb Skräbeån med Nils Waldemarsson

Klubbens ordförande Nils Waldemarsson tar oss med på ännu en traditionell aktivitet - en tur längs Skräbeån i förhoppningsvis övergången från vinter till vår! Samling kl. 09.00 vid Kvarnen i Nymölla för en vandring längs ån ut till kusten och avslutningsvis ett besök i markerna längs ån norrut. Vill du samåka från parkeringen vid naturum Vattenriket så åker vi senast kl. 08.30. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tis 28 feb Gregers skådarskola

Starta årets skådande tillsammans med Greger Flyckt och hans fågelbilder! Han har i vanlig ordning ställt samman ett antal bilder på såväl ganska vanliga fåglar – dock inte sällan fotograferade i en aning ovanlig vinkel – som kanske lite mera ovanliga. Allt för att skärpa vårt fågelkunnande! Kom till Studiefrämjandet, V Storg. 51 H i Kristianstad senast kl. 19.00 och försök lista ut vad Greger har hittat på! De gångna årens övningar av det här slaget har varit väldigt nyttiga! Ta med din fågelbok och leta efter de olika artkaraktärerna. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Mars

Sön 5 mar Linnérundan

Samling senast kl. 09.00 på parkeringen vid naturum – sedan ger sig Evert Valfridsson ut för en förmiddag bland fåglarna längs Linnérundan. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 11 mar Gåsräkning

Fågelklubbens flitiga gåsinventerare avslutar säsongen. Hur märks det att våren är i antågende? Finns det t.ex. kvar några sädgäss på våra breddgrader?

Lör 11 mar Tranorna i Vattenriket

Naturums hörsal kl. 14. Patrik Olofsson visar bilder och berättar om tranorna i Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 15 mar Linnérundan i tranförväntan

Vi är mitt i mars och hoppas att våren är i antågande! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket för en förmiddags fågelskådande i detta tätortsnära område av Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike – kanske kan vi också få höra några härliga trumpetsignaler från årets första tranflockar! Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 15 mar Första tranorna i Pulken?!

Kanske kan vi så här dags räkna in de första tranorna, som tänker rasta i Pulken! Mellan kl. 15 och skymningen är i så fall klubbens tranguidning på plats i fågeltornet och gör en liten mjukstart inför vad som komma ska den närmsta månaden! Kom och känn lite av transuget som förmedlas! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Fre 17 mar - ons 19 apr Tranorna i Pulken

Vi hoppas att årets första flyttande tranorna börjar flyga för att rasta och övernatta i Pulken. Det innebär i så fall att klubbens tranguidning är på plats mellan kl. 15 och skymning dagligen den närmaste månaden! Kom och hjälp till med försäljningen av tranpins och vykort - eller kom med din tubkikare och dela med Dig till besökarna, som kanske får vara med om ett härligt och nära förstagångsmöte med tranorna genom okularet! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 18 mar Tranornas B & B till glädje för alla

Vi ansluter till denna aktivitet med naturum. Kommunens naturvårdssamordnare Hans Cronert berättar om trangruppens arbete med att mata tranorna på ett fält vid fågeltornet i Pulken i hörsalen kl. 14.00 på naturum.

Sön 19 mar Vi letar vårtecken med Hans

Tillsammans med Hans Cronert letar vi tidiga vårtecken den här förmiddagen. Samling på parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 08.00 och sedan hänger vi på Hans till någon trevlig lokal i vår närhet. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Törnsångare. foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ons 22 mar Linnérundan

Vårdagjämningen är passerad med ett par dagar och kanske kan vi notera de första vårtecknen för året längs Linnérundan! Kl. 09.00 ger sig Evert iväg från parkeringen vid naturum Vattenriket och ca 4 timmar senare vet vi hur det ser ut på fågelfronten. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 25 mars Våffeldag i Kåseberga

Kl. 05.30 väntar Ulrika Tollgren på parkeringen vid naturum Vattenriket för att ta med ett antal hugade skådare till Kåseberga (mellanlandning på samåkningsparkeringen i Olseröd kl. 06.00). Målet är självfallet vårsträcket förbi sydöstra Skåne med vad detta har att bjuda. Ordentlig matsäck lär behövas! Mycket stillastående kräver hyfsat varma kläder! Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Ons 29 mar Linnérundan

Samling senast kl. 08.00 på parkeringen vid naturum där Evert Valfridsson väntar att ge sig ut bland fåglarna längs Linnérundan. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

April

Ons 5 apr Linnérundan

Samling parkeringen naturum Vattenriket kl. 08.00, där Evert Valfridsson väntar att ge sig ut bland fåglarna längs Linnérundan. Ta med kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen i Kristianstad och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika – vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

---

Kontaktpersoner:
Ulrika Tollgren: 0738-08 37 73, ulrika.tollgren@orthanc.se
Evert Valfridsson: 044-32 30 45 el. 070-602 30 45, evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se

---

Vi finns på Facebook!

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf	0456-281 22
Jan Linder v ordf	0725-882 051
Josefin Svensson sekr	0708-226 589
Jan-Åke Nilsson kassör	0708-42 19 28
Ulrika Tollgren	0738-083 773
Greger Flyckt	044-12 16 99
Linda Niklasson	0456-297 90

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson (Sammankallande)
Greger Flyckt, (Rapportmottagare)
Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
044-121699, *greger.flyckt@utb.kristianstad.se*

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Ulf Sjölin
Emil Andersson Fristedt

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt	044-12 16 99
Patrik Olofsson	044-23 52 21
Göran Flyckt	044-24 26 11

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk)	044-32 30 45
Ulrika Tollgren	0738-083 773

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov (sk) 044-914 34
lazarov@orthanc.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 044-914 34
ulrika.tollgren@orthanc.se
Sven Birkedal 044-24 87 44

Katastrofhjälp Fågel och Vilt

http://www.kristianstadbromolla.kfv-riks.se

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 044-914 34
Ekbacken 7, 290 37 Arkelstorp
lazarov@orthanc.se

Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-882 051
linder.jan@telia.com

Emil Andersson Fristedt 0704-406 656
emilande@gmail.com

Lars Göte Nilsson 0706-341 113
info@birdwave.se

Sven Birkedal (bildredaktör) 044-24 87 44
sven.birkedal@telia.com

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Kommunornitolog i Kristianstads kommun Nils Waldemarsson

Kommunornitolog i Bromöllas kommun
Nils Waldemarsson

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten)
Nils Waldemarsson

Medlemsavgift per år

Fullbetalande	125:-
Familjemedlem	25:-
Ungdomsmedlem	25:- (upp till 25 år)

Plusgiro 164 24-4

40 år
WWW.SPOVEN.COM
NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB
1976 - 2016